

НЕКРОЛОГ

ПАМ'ЯТІ ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ, Д.МЕД.Н., ПРОФЕСОРА КУЦЕВЛЯКА ВАЛЕРІЯ ІСАЙОВИЧА

Освітлюючи шлях іншим, згасаю сам.
Ніколас Ван Тюльп, XVII ст.

28 квітня 2021р. на 80-му році пішов з життя заслужений діяч науки і техніки України, видатний учений, академік Української академії наук, д.м.н., професор Куцевляк Валерій Ісайович.

Куцевляк Валерій Ісайович народився 18 серпня 1941 року у м. Маріуполь. Його дитинство пройшло у складні воєнні та повоєнні роки, що навчило майбутнього вченого знаходити вихід з будь-яких ситуацій та долати всі труднощі. Незабутнє враження на дитячу уяву справили понівечені обличчя колишніх бійців, отже, доля майбутнього лікаря була визначена.

«Я буду робити людей гарними» – вирішив він.

У 1961 р. після закінчення медичного училища з відзнакою за спеціальністю «зубний технік» Валерій Ісайович вступає до ХДМСі, а у 1964 р. переводиться на стоматологічний факультет Ставропольського стоматологічного інституту, після закінчення якого деякий час працює лікарем практичної ланки охорони здоров'я.

Але його завжди цікавила велика хірургія та наука. У 1968 р. Валерій Ісайович – лаборант кафедри стоматології Куйбишевського медичного інституту. З 1971 р. – асистент кафедри хірургічної стоматології. У 1972 р. він блискуче захищає кандидатську дисертацію під керівництвом проф. М.А. Макієнко на тему: «Остеосинтез переломів нижньої щелепи металевими спицями».

За роки роботи на кафедрі Валерій Ісайович досягає вершин хірургічної майстерності. У 1976 р. стає асистентом, а потім доцентом кафедри ортопедичної стоматології Куйбишевського медичного інституту.

У 1981 р. Валерій Ісайович почав новий етап своєї професійної діяльності – він був вибраний на посаду завідуючого кафедрою стоматології дитячого віку Харківського медичного інституту. Завдяки його працездатності та цілеспрямованості кафедра стала численною та багатопрофільною на факультеті.

У 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Дистракційні та компресійні методи ліку-

вання аномалій і деформацій нижньої щелепи». У 1988 р. отримав звання професора, завдяки чому в ХМІ була відкрита аспірантура зі стоматології.

Для розвитку дитячої хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії на базі 4-ої міської лікарні швидкої медичної допомоги ним було відкрите дитяче стоматологічне відділення на 30 ліжок, також для надання кваліфікованої поліклінічної допомоги проф. В.І. Куцевляк організував і відкрив Дитячу міську стоматологічну поліклініку, яка в 2000 р. була переведена в Обласну дитячу клінічну лікарню № 1.

Валерій Ісайович був ініціатором створення курсу «Імплантологія» в медичному інституті, співавтором програми з імплантології.

У 2009 р. був запрошений на роботу в Харківську медичну академію післядипломної освіти з метою організації кафедри стоматології дитячого віку, ортодонції та імплантології.

Фундаментальні наукові дослідження професора В.І. Куцевляка такі:

– Уперше в стоматології розроблена дистракція і компресія кісткової тканини, запропоновані апаратурно-хірургічні методи лікування аномалій

і деформацій щелеп. Вийшли друком монографії «Дистракція і компресія щелеп в ортогнатичній і ортодонтичній хірургії» (2012) та «Ортодонтична хірургія» (2016).

– Уперше розроблено остеосинтез переломів нижньої щелепи у дітей. Запропоновано класифікацію укушених ран обличчя у дітей собаками, розроблено методики первинної обробки ран і лікування.

– Уперше запропоновано класифікацію та алгоритм лікування переломів кісток лицевого черепа у дорослих, розроблено апаратурно-хірургічні методи.

– Уперше запропоновано стоматологічні імплантати із сапфіру і танталу. Розроблено нові конструкції і методика застосування субперіостального імплантату. Вийшла друком монографія «Субперіостальна імплантація» (2019).

– Уперше розроблено ортодонтичні мікромініімплантати.

– Уперше розроблено однополюсні ендопротези скронево-нижньощелепного суглоба із сапфіру; двополюсні повні ендопротези з титану з дистракційним пристроєм. Вийшла друком монографія «Ендопротезування скронево-нижньощелепного суглоба» (2014).

– Уперше розроблено оперативні втручання пластики вродженого незрощення верхньої губи в перші дні після народження дитини.

– Уперше розроблено методику застосування аутологічних стовбурових клітин для аугментації кісткової тканини альвеолярного відростка.

В.І. Куцевляк – автор понад 370 наукових робіт, 50 патентів і авторських свідоцтв, 150 раціоналізаторських пропозицій. Під його керівництвом було захищено 4 докторські і 27 кандидатських дисертацій. Видано 10 монографій, 15 навчальних посібників.

Проф. Куцевляк В.І. підготував тисячі молодих фахівців, створив свою наукову школу, повернув до повноцінного життя тисячі пацієнтів, він завжди прагнув іти вперед – бути досконалим лікарем, педагогом, керівником. Його творчий шлях був відзначений нагородами. В 1997 р. йому було присвоєне звання заслуженого діяча науки і техніки України, а в 2004 р. він був вибраний академіком Української академії наук, неодноразово нагороджений почесними грамотами Верховної Ради, Міністерства охорони здоров'я, Харківського обласного управління охорони здоров'я.

Валерій Ісайович завжди вів активне громадське життя. Протягом 17 років очолював Харківське відділення Асоціації стоматологів України. Був позаштатним головним дитячим щелепнолицевим хірургом Харківської області. Протягом 27 років був членом Спеціалізованої вченої ради при Полтавській стоматологічній академії та членом редакційної колегії профільних видань.

Пішла з життя людина прекрасної душі і серця. Він жив, радів світу. Усе своє життя він віддав людям та науці. Його мрії здійснились. Сотні пацієнтів завдяки професіоналізму професора Куцевляка В.І. відновили своє здоров'я та яскраву усмішку.

Нині його учень – доктор медичних наук, професор, академік Української академії наук Олександр Володимирович Любченко завідує кафедрою стоматології дитячого віку, ортодонтії та імплантології ХМПО і гідно продовжує справу свого вчителя.

Співробітники кафедр стоматології дитячого віку, ортодонтії та імплантології, стоматології та терапевтичної стоматології висловлюють глибоке співчуття з приводу смерті Куцевляка Валерія Ісайовича та впевнені, що його справа буде продовжена.